

โลจิสติกส์และซัพพลายเชนแบบเข้าใจง่าย

Logistics and supply chain: Make it easy

ฉัตรชัย เหล่าเขตการณ์

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี
Chatchai_ut1@hotmail.com

บทนำ

โลจิสติกส์และซัพพลายเชน เป็นเรื่องที่ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นและให้ความสำคัญเมื่อไม่นานมานี้ ซึ่งเชื่อว่าจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจตามความต้องการของรัฐบาล โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม ต่อเนื่องไปจนถึงการพาณิชย์ภายในประเทศและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำว่า โลจิสติกส์และซัพพลายเชนยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่มาก อาจด้วยเป็นศัพท์ใหม่ที่มีการนำมาใช้อย่างเป็นระบบเมื่อไม่นานมานี้ มีคำถามเกิดขึ้นมากมายเกี่ยวกับ โลจิสติกส์และซัพพลายเชน ตัวอย่างเช่น โลจิสติกส์คืออะไร มีความสำคัญอย่างไร หากว่าสังคมยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โลจิสติกส์และซัพพลายเชนย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการแข่งขันทั้งในระดับธุรกิจระดับชาติ รวมถึงระดับนานาชาติด้วย

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นบทความนี้จึงพยายามอธิบายเป็นเบื้องต้นถึงความหมายของคำว่า โลจิสติกส์และซัพพลายเชนคืออะไร ทั้งสองคำนี้มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร มีกิจกรรมใดบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ โลจิสติกส์และซัพพลายเชน ทั้งนี้เพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานและความเข้าใจที่ถูกต้องในศาสตร์ใหม่ซึ่งกำลังจะมีบทบาทและทวีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน

โลจิสติกส์และซัพพลายเชนคืออะไร

จากคำนิยามของ The Council of Logistics Management (CLM) ซึ่งเป็นองค์กรทางวิชาชีพทางด้านโลจิสติกส์ของสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า โลจิสติกส์เป็นส่วนหนึ่งของซัพพลายเชนที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรักษา การเคลื่อนย้าย การวางแผน การนำไปปฏิบัติต่อกระบวนการทางธุรกิจ ทั้งในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการบริการ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

จากคำนิยามข้างต้นจะเห็นได้ว่า โลจิสติกส์เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่แทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของกิจกรรมทางธุรกิจ ซึ่งเราอาจจะเปรียบเทียบกระบวนการด้านโลจิสติกส์ว่าเป็นเสมือนการไหลของน้ำที่เริ่มจาก “ต้นน้ำ” ไปสู่ “ปลายน้ำ” หรือจากต้นทางการผลิตไปสู่ผู้บริโภค ตัวอย่างเช่น หากต้องการศึกษาถึงกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตลูกชิ้นหมู กระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นการผลิตไปจนถึงการได้มาซึ่งผลผลิตจะมีกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมทางโลจิสติกส์โลจิสติกส์เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยในทุกขั้นตอน

ตัวอย่างการผลิตลูกชิ้นหมู กระบวนการได้มาซึ่งผลผลิตหรือลูกชิ้นหมูจะต้องเริ่มต้น จากแหล่งผลิตวัตถุดิบ (ต้นน้ำ) ประกอบด้วยส่วนประกอบทั้งเนื้อสัตว์ แป้ง รวมไปถึงเครื่องปรุงต่างๆ นำมาสู่กระบวนการผลิตในรูปของโรงงานหรือครัวเรือน จากนั้นทำการจำหน่ายจ่ายแจกสินค้าเพื่อนำสินค้าเดินทางไปสู่ผู้บริโภค (ปลายน้ำ) อันเป็นปลายทางของกระบวนการต่างๆ เหล่านี้อยู่ในรูปของโลจิสติกส์และซัพพลายเชนทั้งสิ้น

หากว่าเราสามารถบริหารจัดการกระบวนการไหลของสินค้าเหล่านี้ได้ดีตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมนำมาซึ่งศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดที่ดี การใช้กระบวนการโลจิสติกส์อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยลดต้นทุนการผลิต ช่วยให้กระบวนการบริหารจัดการมีความคล่องตัวมากขึ้น ที่สุดแล้วจะนำมาซึ่งความสำเร็จทางธุรกิจนั่นเอง

โลจิสติกส์และซัพพลายเชนแตกต่างกันอย่างไร

หลายคนยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนระหว่างโลจิสติกส์และซัพพลายเชน บางคนเข้าใจว่าโลจิสติกส์เป็นเรื่องของระบบการขนส่งเพียงอย่างเดียว ซึ่งในความเป็นจริงกระบวนการของโลจิสติกส์ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ มากมาย ทั้งด้านการผลิต การวางแผนการผลิต การจัดหาวัตถุดิบ บรรจุกักตุน คลังสินค้า การกระจายสินค้า เป็นต้น

กระบวนการทางโลจิสติกส์นั้นเกิดขึ้นมานานแล้ว หากแต่อยู่ในรูปของกิจกรรมที่แต่ละภาคส่วนแยกกันทำต่างหาก ไม่ได้มีการนำมาจัดรวมเป็นระบบที่เชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 การที่สหรัฐอเมริกาประสบความสำเร็จในการสงคราม ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะมีกระบวนการจัดการด้านโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการส่งกำลังบำรุงทางทหาร และเป็นประเทศแรกๆ ที่สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วภายหลังสงครามจบสิ้น ต่อมาการจัดการโลจิสติกส์อย่างเป็นระบบได้แพร่หลายไปทั่วโลกทั้งในระดับเอกชนระดับประเทศ รวมไปถึงระดับนานาชาติ ทั้งนี้ก็ด้วยการเห็นประโยชน์และความสำคัญที่จะได้จากการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์

ส่วนซัพพลายเชนเป็นแนวคิดใหม่ หมายถึง ระบบเครือข่าย (Network) ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอยู่ในกระบวนการผลิตตั้งแต่เริ่มต้นการผลิต (ต้นน้ำ) ไปจนถึงผู้บริโภค (ปลายน้ำ) ซึ่งเราอาจกล่าวได้ว่าเป็นระบบเครือข่ายที่อยู่ในห่วงโซ่เดียวกัน ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจจะต้องให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหรืออยู่ในห่วงโซ่เดียวกัน หากส่วนใดส่วนหนึ่งอ่อนแอย่อมส่งผลกระทบต่อระบบหรือห่วงโซ่นั้นอยู่ในภาวะอันตรายและเสี่ยงต่อความล้มเหลวได้

สรุปได้ว่า ซัพพลายเชนคือระบบเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงระหว่างกันในทุกๆ กิจกรรมของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนโลจิสติกส์คือระบบที่เข้ามาช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้

กิจกรรมหรือธุรกิจนั้นสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

กิจกรรมทางด้านโลจิสติกส์

กิจกรรมด้านโลจิสติกส์มีทั้งหมด 13 กิจกรรมด้วยกัน แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นกิจกรรมหลักขององค์กร และกลุ่มที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนการทำงานขององค์กร กิจกรรมที่เป็นกิจกรรมหลักขององค์กรประกอบด้วย 8 กิจกรรม ส่วนที่เหลืออีก 5 กิจกรรมถือเป็นกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การบริการลูกค้า (Customer Service)

เป็นกิจกรรมที่องค์กรพยายามสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งจะทำให้ดีได้เพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกิจกรรมที่เกี่ยวกับโลจิสติกส์อื่นๆ เข้ามาประกอบ โดยเฉพาะการส่งมอบสินค้าที่ตรงต่อเวลาและครบตามจำนวน

2. การดำเนินงานตามคำสั่งของลูกค้า (Order Processing)

เป็นกิจกรรมที่จะต้องพยายามดำเนินการให้รวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด ในยุคเทคโนโลยีข่าวสาร องค์กรส่วนใหญ่มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วยเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงาน เช่น ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบดิจิทัล ระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกรวดเร็วและเพิ่มประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานขององค์กร

3. การคาดการณ์ตามความต้องการของลูกค้า (Demand Forecasting)

เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับตัวสินค้าหรือบริการลูกค้าด้วยข้อมูล ซึ่งเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญในการที่จะสร้างผลกำไรหรือป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้จากการดำเนินงาน ในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดทิศทางหรือวางแผนการดำเนินงานได้ เช่น ควรจะผลิตสินค้าในปริมาณมากน้อยเพียงใด ตามความต้องการของตลาดในอนาคตไม่มากหรือ

น้อยจนเกิดความเสียหายต่อองค์กร การเตรียมความพร้อมทั้งบุคลากรและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อรองรับการดำเนินงาน พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดความสำเร็จหรือความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานนั้นมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จสูงและลดการเสียหายลงได้

4. การบริหารสินค้าคงคลัง (Inventory Management)

ปริมาณสินค้าคงคลังที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไปย่อมส่งผลต่อต้นทุนการผลิตไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง องค์กรที่มีปริมาณสินค้าคงคลังมากย่อมสนองตอบต่อความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างเพียงพอ แต่ในขณะเดียวกันปริมาณสินค้าคงคลังมากก็ส่งผลให้เกิดค่าเสียโอกาสด้านเงินทุนที่จะนำไปหมุนเวียน รวมถึงเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา สินค้าคงคลังด้วยเช่นกัน กิจกรรมนี้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในอันที่จะลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น การบริหารจัดการเรื่องสินค้าคงคลังที่เหมาะสมจะช่วยให้สามารถสนองตอบต่อความต้องการสินค้านั้นได้ รวมถึงสามารถลดต้นทุนการผลิตได้อีกส่วนหนึ่ง

5. กิจกรรมการขนส่ง (Transportation)

กิจกรรมนี้ครอบคลุมไปในทุกกระบวนการที่เป็นการเคลื่อนย้ายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งเรื่องความถูกต้องของสินค้า ตรงต่อเวลา รวมถึงคุณภาพของสินค้าด้วย กล่าวได้ว่าเรื่องของการขนส่งนี้ในมุมมองของคนทั่วไปกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมด้านโลจิสติกส์ที่มีบทบาทชัดเจนมากที่สุด

6. การบริหารคลังสินค้า (Warehousing and Storage)

เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคลังสินค้า อาทิ การจัดเก็บสินค้า การจัดการพื้นที่ในคลังสินค้า การบริหารจัดการดำเนินงานภายในคลังสินค้า เป็นต้น ปัจจุบันการบริหารคลังสินค้าที่มีประสิทธิภาพถือว่ามีสำคัญในอันที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวสินค้าอีกทางหนึ่ง

7. Reverse Logistics

เป็นกระบวนการจัดการกับสินค้าที่มีการจัดส่งกลับคืน เช่น สินค้าที่เสียหาย สินค้าเสื่อมคุณภาพหรือหมดอายุ เป็นต้น Reverse Logistics จะช่วยให้ลดการสูญเสียต้นทุนการผลิตและเกิดความเสียหายต่อธุรกิจนั่นเอง

8. การจัดซื้อ (Purchasing)

เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อ การจัดหาวัตถุดิบหรือบริการทั้งในส่วนของผู้นำเข้า ช่วงเวลาและปริมาณที่เหมาะสมในการจัดซื้อสินค้าและบริการ รวมถึงเป็นการสานสัมพันธ์ที่ดี อันจะเป็นการสร้างเครือข่ายในธุรกิจนั้นๆ ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงในการประกอบธุรกิจอีกทางหนึ่ง การบริหารจัดการเรื่องการจัดซื้อจะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายๆ ประการเข้ามาประกอบกัน ทั้งเรื่องของราคา การขนส่ง คุณภาพของสินค้า ฯลฯ อันจะส่งผลต่อความมั่นคงในการดำเนินธุรกิจ

9. การจัดเตรียมอะไหล่และชิ้นส่วนต่างๆ (Part and Service Support)

ถือเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความเชื่อถือให้กับองค์กร เป็นความรับผิดชอบต่อสินค้าและบริการหลังการขาย ที่ควรจะมีต่อลูกค้า โดยการจัดเตรียมจัดหาชิ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพแก่ลูกค้า ในกรณีที่สินค้าเกิดชำรุด เสียหาย ความรับผิดชอบต่อสินค้าและบริการหลังการขายที่ชัดเจนจะช่วยสร้างความเชื่อถือและความพึงพอใจในตราสินค้า และช่วยให้ผู้ซื้อสามารถตัดสินใจซื้อสินค้าในตราสินค้าเดิมในอนาคตได้เร็วขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในระยะยาวต่อองค์กร

10. การเลือกที่ตั้งโรงงานและคลังสินค้า (Plant and Warehouse Site Selection)

ที่ตั้งของโรงงานและคลังสินค้าที่เหมาะสมจะช่วยลดต้นทุนการผลิต รวมถึงง่ายและสะดวกต่อการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งต้องให้ความสำคัญของหลายๆ ปัจจัยประกอบกัน เช่น ระยะทางระหว่างวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตและความสะดวกในการกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค เป็น

ต้น ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

11. การจัดการวัสดุ (Material Handling)

เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบและสินค้าคงคลังในระหว่างการผลิต และการขนย้ายสินค้าที่ผลิตเสร็จแล้วภายในโรงงานหรือคลังสินค้า ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น เช่น ลดระยะทางการเคลื่อนย้ายให้ได้มากที่สุด แก้ไขกระบวนการที่เป็นคอขวดให้มีการไหลที่ดีขึ้น ลดการขนถ่ายให้มากที่สุดเพื่อการประหยัดแรงงานและค่าใช้จ่าย เป็นต้น จะเห็นได้ว่าในกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจะมีต้นทุนการผลิตแฝงอยู่ในตัวสินค้าจากการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบต่างๆ ดังนั้นหากมีการบริหารจัดการที่ดีย่อมส่งผลต่อการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มกำไรให้กับสินค้านั้นได้

12. บรรจุภัณฑ์ (Packaging)

ในด้านการตลาด บรรจุภัณฑ์ถือเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงถึงคุณลักษณะของสินค้า ซึ่งจะต้องดึงดูดผู้บริโภคให้สนใจในตัวสินค้าและบริการนั้นๆ แต่ในด้านโลจิสติกส์บรรจุภัณฑ์จะมีบทบาทที่แตกต่างไปจากด้านการตลาด ใน 2 ลักษณะคือ ประการแรกโลจิสติกส์คำนึงถึงคุณภาพของบรรจุภัณฑ์ในอันที่จะช่วยปกป้องตัวสินค้าที่อยู่ภายในไม่ให้เกิดความเสียหายในขณะการเคลื่อนย้าย ประการที่สองบรรจุภัณฑ์ที่ดีจะช่วยให้กระบวนการเคลื่อนย้ายและการเก็บรักษาสินค้านั้นมีความง่ายและสะดวกมากขึ้น

13. การติดต่อสื่อสารทางด้านโลจิสติกส์ (Logistics Communications)

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในองค์กร เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรได้ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้สามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและประสบความสำเร็จ ซึ่งการสื่อสารด้านโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพขององค์กรควรมีลักษณะดังนี้

- มีการสื่อสารระหว่างองค์กร ซัพพลายเออร์และลูกค้า

- มีการสื่อสารระหว่างหน่วยงานภายในองค์กรอย่างทั่วถึง

- มีการสื่อสารระหว่างกิจกรรม โลจิสติกส์ทั้ง 13 กิจกรรม

- มีการสื่อสารกันในหน่วยงานย่อย เช่น ฝ่ายการตลาดกับฝ่ายบริการลูกค้า

- มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในระบบห่วงโซ่อุปทานที่ไม่ได้มีการติดต่อกับองค์กรโดยตรง ซัพพลายเออร์รายแรกสุดในห่วงโซ่อุปทาน

กิจกรรมหลักทางโลจิสติกส์ทั้ง 13 กิจกรรม อาจนำมาจัดกลุ่มได้เป็น 5 กลุ่ม คือ

1. กิจกรรมทางการบริหารจัดการการผลิต
2. กิจกรรมทางการตลาดและการบริการลูกค้า
3. การจัดหาวัตถุดิบและอุปกรณ์ต่างๆ
4. การกระจายสินค้า
5. การจัดการสินค้าคงคลัง

ซึ่งทั้งหมดเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและเป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเบื้องต้นเกี่ยวกับศาสตร์ที่เรียกว่า โลจิสติกส์

บทบาทและความสำคัญของศาสตร์ที่เรียกว่า “โลจิสติกส์”

หากเราให้ความหมายของโลจิสติกส์ว่า คือการวางแผนการประสานงาน รวมไปถึงการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของธุรกิจแล้ว จะพบว่ากิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์นั้นไม่ใช่เรื่องใหม่ หากแต่เป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการอยู่แล้วตั้งแต่อดีต หากแต่ไม่มีการนำเอากิจกรรมต่างๆ เหล่านี้มาบริหารจัดการอย่างเป็นระบบเท่านั้นเอง ซึ่งหากว่าใครสามารถใช้ระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วย่อมเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการแข่งขันที่เหนือกว่าในทุกระดับ

โลจิสติกส์ถือว่ามีสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ และมีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เพราะโลจิสติกส์ถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในระบบ

เศรษฐกิจ หากว่ามีการพัฒนาและใช้กระบวนการด้านโลจิสติกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจนั้นๆ รวมถึงจะส่งผลสืบเนื่องไปถึงการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมด้วย เพราะประสิทธิผลของกระบวนการด้านโลจิสติกส์ที่ดีจะส่งผลให้เราสามารถกำหนดประโยชน์ทางด้านเวลาและสถานที่ในการประกอบกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจได้ตามต้องการ ทั้งเวลา สถานที่ สภาพของสินค้า รวมถึงต้นทุนที่ต้องการด้วย

ประเทศที่ประสบความสำเร็จเรื่องการบริหารจัดการงานด้านโลจิสติกส์คงหนีไม่พ้นประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการพัฒนาระบบโลจิสติกส์อย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ทำให้สหรัฐอเมริกามีศักยภาพในการแข่งขันมากกว่าประเทศอื่น

ในโลกที่มีการแข่งขันสูงด้านธุรกิจในปัจจุบัน หลายประเทศหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการด้านโลจิสติกส์กันอย่างจริงจัง เพราะเห็นถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่ดีว่าสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับองค์กรได้ โดยเฉพาะในโลกของโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือที่เราเรียกกันว่าโลกไร้พรมแดนนี้ การค้าขายระหว่างประเทศมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และนับวันจะมีการแข่งขันกันสูงขึ้น ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

ปัจจุบันมีการรวมตัวทางธุรกิจกลุ่มของประเทศในภูมิภาคต่างๆ พ.ศ.2558 จะมีการรวมตัวกันอย่างเป็นทางการของ 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในชื่อ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) หรือ อาเซียน ที่มีเสาหลักทางด้านเศรษฐกิจประกอบอยู่ด้วยซึ่งจะช่วยสร้างพลังอำนาจการต่อรองและการแข่งขันในระดับโลกให้กับประเทศสมาชิกมากขึ้น จะมีเขตการค้าเสรีที่ให้สินค้าของประเทศสมาชิกเกิดการเคลื่อนย้ายหมุนเวียนกัน

สะดวกขึ้น นั้นย่อมหมายถึงการแข่งขันทางธุรกิจย่อมสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

ในส่วนของประเทศไทยหากว่าไม่มีการพัฒนาด้านโลจิสติกส์อย่างจริงจัง ทั้งด้านข้อมูลข่าวสาร กฎระเบียบต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนา ประเทศไทยจะเสียเปรียบและเสียโอกาสการแข่งขันในเวทีนานาชาติทันที ดังนั้น ประเทศไทยจะต้องมีการปรับตัวอย่างจริงจังด้วยการพัฒนาโลจิสติกส์อย่างเร่งด่วนและในทุกภาคส่วน ทั้งการสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้อง การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านโลจิสติกส์โดยตรง การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยเอื้อต่อการพัฒนา ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจให้เกิดขึ้น สร้างอำนาจการต่อรองและเพิ่มศักยภาพต่อการแข่งขันให้มากขึ้น

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์มีบทบาทและความสำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงให้กับธุรกิจ หากแต่โลจิสติกส์เป็นศาสตร์ใหม่ที่อาจสร้างความสับสนให้กับผู้ที่ไม่คุ้นเคยอยู่บ้าง ดังนั้นการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเบื้องต้นที่ถูกต้องจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- [1] Supply Chain ต้นน้ำยางพาราในประเทศไทย” , online www.stics.dpim.go.th (วันที่ 8 ธ.ค. 54)
- [2] กมลชนก สุทธิวาทีนฤพุฒิ, ศลิษา ภมรสติธย์, จักรกฤษณ์ ดวงพัศตรา. การจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ .กรุงเทพฯ:ที่อปป, 2546.
- [3] ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา, โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. กรุงเทพฯ:วังอักษร, 2549.

